

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
АУЫЛ ШАРУАШЫЛЫҒЫ МИНИСТРЛІГІ
ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ АГРАРЛЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ**

***Ипподромдық жылқыларды
сынауды өткізу ережесі***

Орындаған: Касейнова Гуляим

Топ: ТППЖ-301

Тексерген: Джунисов Асқар

Б.э.д. Жылдарда (ХҮІІғ.) Батыс елдерінде қос доңғалақты тербелмелі жеңіл арбаға жегілген жылқылардың атсайысы жиі өткізіліп тұрды. Ал жылқыны салт мініске алғаш пайдаланған халықтың бірі ежелгі скифтерде жылқыны ат спортына пайдалану өнері бұдан да ертерек дамыған. Сонымен жылқыларды салт мініп те, арбаға жегіп те, секіртіп те өткізілетін атсайысының жарытары әлі күнге дейін өткізіліп келеді.

«Ипподром» - ат спорты бағытындағы асыл тұқымды жылқының тренингісі мен оны сынау жұмысының озық технологиясын насихаттайтын және ғылыми түрде негізделген жетістіктерін енгізетін орталық орны.

*Ипподромда жылқының
жұмыс қабілетін
анықтау үшін арнайы
сынаулар өткізіледі.
Сынау кезінде
қабілеттілігіне және
алдыңғы көрсеткен
қимыл - қозғалысының
нәтижесіне байланысты
жылқыларды жүйесімен
жазады.*

Ипподромдағы сынау жұмысы – бұл ат спорты бағытында өсірілетін тұқымдардың, мысалы, мініс жылқысының түрлі қашықтағы жазықтағы (гладкая-а) және кедергілік шабысы (барьерлік-ә) жүргізіледі.

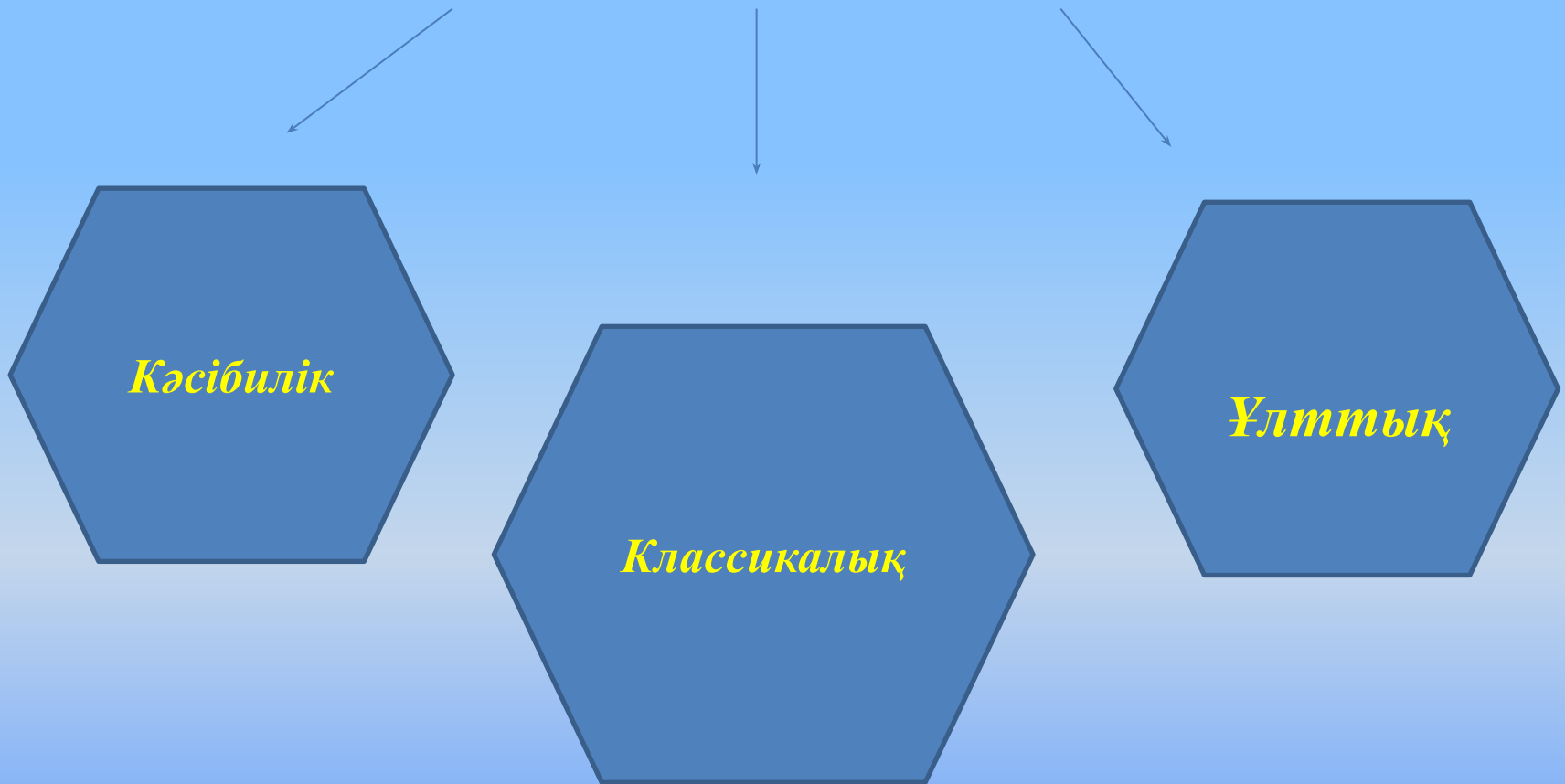

а)

ә)

Ипподромда өткізілетін атсайыс ойынының түрлері

Атшабысын ұйымдастыру жұмысы

- *- ипподромда өткізілетін ат жарысының комиссия төрағасы болып ипподромның бас зоотехнигі, аға тренері және озық шабандоздар тағайындалады.*
- *- ипподром ұжымы мен өкімінің қатысуымен ипподромдық ат жарысын өткізу мерзімінің жылдық жоспары жасалынады.*
- *- жасалынады.жоспардағы кезекті сынақ күні басталудан бір апта бұрын ипподромның өндірістік бөлімінде негізгі бағдарламасы құрылады.*
- *- жарыстың уақыты, тұқымы, топтары, жынысы, жасы, шабу қашықтығы, жүлденің аталуы жоспарланды.*

Атшабысын ұйымдастыру жүйесі

Асыл тұқымды жылқы зауыттары, фермалары, әр түрлі деңгейдегі шаруашылықтар жарысына жіберуге арнайы дайындалған және тағайындалған жылқыларына адлын-ала келесі құжаттар дайындалады:

- *- асыл тұқымдылық куәлігі;*
- *- зауыттық кітаптың көшірмесі;*
- *- бонитировкалау ведомосы;*
- *- арнайы зауыттық тренинг пен жаттығудың актісі*
- *- малдәрігерлік куәлігі.*

Ұтыстағы жүлделер

*Ат спорты
Федерациясында спорт
бағытында өсірілетін
жылқыларын
ипподромдық
жарысындағы шабыс
маусымында берілетін
ұтысқа түсетін бағалау
(квалификациялық)
және дәстүрлі
(традициялық)
жүлделерін мынандай
үлгіде бөліну
қабылданған:*

Атшабысының өткізілу тәртібі

Ипподромдағы өткізілетін ат жарысына қатысатын жылқылар шабыс ережесінің тәртібіне байланысты оған қатысушы аттарды бағалау жұмысын арнайы сайланған әділ қазылар алқасының төрешілері жүргізеді. Жарысқа қатысушы спортсмен-шабандоз жарыс ережесіне сай лайықтап тігілген костюмдер киеді, ал жылқыға соның түсіне сай жауб-жабылғы жабылады.

Шабыстагы жылқылардың ұшқырлығын секундомермен 1/10 секундке дейін дәлдікпен тіркеледі. Жылқылардың 1000, 1500, 2000, 3000, 4000 метрлік қашықтықтагы шабыстарындагы ұшқырлығы әрбір 500 метрлік үзікте тіркеледі. Ал 1200, 1400, 1600, 1800, 2400, 2800, 3200 метрлік қашықтықтагы шабыстарда керісінше – біріншілерде 200, 400, 100, 300, 400, 300, 200 метрлікте және одан кейінгі 500 метрлік үзікте тіркеледі.

Назарларыңызга рахмет!

